

Vård och omsorg

Ansvarig

Helen Hansson Malmgren
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Upprättad den

2018-03-19

Upprättad av

Helen Hansson Malmgren
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Reviderad den

2025-02-07

Rutin vid dödsfall i kommunal hälso- och sjukvård

När någon avlidit är ett professionellt och etiskt förhållningssätt mycket viktigt. Tänk på att arbeta varsamt och värdigt med respekt för den avlidne. Närstående ska visas hänsyn och omtanke.

Handbok för dödsfall utanför vårdinrättning

[Handboken för dödsfall utanför vårdinrättning](#) i Skåne ger konkret hjälp vid praktiska situationer och ska följas. Den syftar också till att tydliggöra gränsdragning kring ansvarsområden mellan olika verksamheter/myndigheter i samband med dödsfall.

Vid oväntat dödsfall

Legitimerad personal/omvårdnadspersonal som finner en livlös person ska först säkerställa om det finns ställningstagande till "Ej HLR eller inte". Om det inte finns ställningstagande till "Ej HLR" larmas 112 och hjärt-lungräddning påbörjas (Larmoperatören kan ge råd och stöd per telefon hur hjärtlungräddning ska utföras) Sjuksköterska som finner en livlös person med säkra dödstecken (se 1.4 handboken för dödsfall) kontaktar läkare som personligen ska fastställa dödsfallet.

Sjuksköterskan ansvarar vid oväntat dödsfall för att:

- kontakta läkare
- vid behov tillsammans med läkare göra hembesök
- tillse att identifiering och märkning av den avlidne sker

Vid förväntat dödsfall

Vid förväntat dödsfall kan behandlande läkare fastställa att döden har inträtt utan att själv se den döde. Detta förutsätter att läkare från vårdcentralen fyllt i blanketten "Förväntat dödsfall" som finns i primärvårdens journalsystem. Blanketten bör inte vara äldre än en månad.

Läkare kan överlåta till sjuksköterska som anser sig ha kompetens för uppgiften att göra den kliniska undersökningen av den avlidnes kropp enligt kriterier:

- Ingen palpabel puls.
- Inga hörbara hjärtljud vid auskultation.
- Ingen spontanandning.
- Ljusstela oftast vida pupiller.

Med ledning av sjuksköterskans uppgifter får läkaren sedan fastställa att döden har inträtt och utfärda dödsbevis/dödsorsaksintyg. Detta under förutsättning att det finns en anteckning i journalhandlingen att läkaren bedömt att döden förväntas inträffa inom snar framtid, vård vid livets slut.

Sjuksköterskan meddelar dödsfallet till läkaren snarast eller senast påföljande vardag.

Identitetsmärkning

Vid dödsfall ska kroppen vara märkt med identitetsband av plast runt vänster handled. Identitetsbandet ska innehålla följande uppgifter:

- Namn
- Personnummer
- Datum när personen avled

Den läkare som konstaterar dödsfallet eller tjänstgörande sjuksköterska ansvarar för att den avlidnes identitet är klarlagd samt att identitetsmärkning sker. Identitetshandling på den avlidne ska användas för att fastställa rätt identitet. Om identitetshandling saknas måste identitet styrkas av någon som känner den avlidne väl.

Transport av avliden

Om det inte finns anhöriga eller närstående som ansvarar för att den avlidne transporteras till bårhus kontaktas [Arcus familje- och begravningsbyrå](#), telefon 040-451026. Vellinge kommun har avtal med Arcus och de har jour dygnet runt. Avgiften för transporten debiteras senare dödsboet av Vellinge kommun.

Transport av avliden vid obduktion eller avlägsnande av inplantat

Den läkare som utfärdar dödsbeviset måste alltid förvissa sig om ifall den avlidne bär något explosivt inplantat eller inte, (till exempel pacemaker, defibrillator, infusionspump och nervstimulator) för att säkerställa borttagande av dessa. Beställning av transport för obduktion eller avlägsnande av inplantat görs via [Beställningscentralen telefon 046-275 2900](#) (information finns på [Region Skånes hemsida](#)). Vid transport till rättsmedicinsk obduktion ansvarar polismyndigheten för transporten.

Bårhusmeddelande

Region Skånes blankett ”[Bårhusmeddelande](#)” ska fyllas i och undertecknas av läkare/leg. sjuksköterska och medfölja den avlidne inför transport till bårhus och utgör

underlag för registrering i bårhusets datasystem. Blanketten fylls i av den som konstaterar dödsfallet eller om dödsfallet hanteras av polismyndigheten av polis.

Palliativregistret

Ansvarig sjuksköterska ska registrera dödsfallet i Palliativregistret. Information inhämtas från berörd vårdpersonal och läkare och ska användas som en möjlighet till reflektion mellan den personal som varit involverade i vården kring patienten. Vellinges resultat i Palliativregistret ska regelbundet lyftas i verksamheterna för att identifiera förbättringsområden, planera åtgärder och uppföljning.

Efterlevnadssamtal

Ansvarig sjuksköterska som vårdat en person i livets slutskede, oavsett var dödsfallet skett, bör ha som rutin att kontakta efterlevande anhöriga och erbjuda ett samtal. De flesta samtal kan ske per telefon men det kan även behövas att man kallar till ett möte där även den ansvariga läkaren och vårdpersonal deltar.